

337

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 21 grudnia 1988 r.

w sprawie orzekania o czasowej niezdolności do pracy.

Na podstawie art. 50 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 1983 r. Nr 30, poz. 143, z 1985 r. Nr 4, poz. 15 i z 1986 r. Nr 42, poz. 202) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie dotyczy:

- 1) wydawania i dokumentowania orzeczeń lekarskich o czasowej niezdolności do pracy:
 - a) z powodu choroby pracownika leczonego ambulatoryjnie lub w warunkach domowych,
 - b) z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny,
- 2) dokumentowania okresów pobytu pracownika w stacjonarnym zakładzie służby zdrowia,
- 3) orzekania o przewidywanej dacie porodu i wydawania zaświadczeń o dacie porodu odbytego,
- 4) postępowania związanego z wyczerpaniem okresu zasiłkowego,
- 5) zadań w zakresie kontroli nad orzecznictwem lekarskim.

2. Wykonywanie zadań określonych w ust. 1 pkt 1—4 należy do zakładów społecznej służby zdrowia, obowiązanego do udzielania pomocy leczniczej pracownikowi lub choremu członkowi rodziny pracownika.

§ 2. Ilekroć jest mowa o:

- 1) zakładach społecznej służby zdrowia — rozumie się przez to również szpitale kliniczne oraz inne jednostki kliniczne akademii medycznych, medycznych jednostek badawczo-rozwojowych oraz samodzielnych placówek naukowo-dydaktycznych,
- 2) stacjonarnych zakładach służby zdrowia — rozumie się przez to:
 - a) szpitale,
 - b) szpitale kliniczne i inne jednostki kliniczne akademii medycznych lub medycznych jednostek badawczo-rozwojowych oraz samodzielnych placówek naukowo-dydaktycznych,
 - c) szpitale uzdrowiskowe,
 - d) stacjonarne zakłady leczenia odwykowego, z wyłączeniem oddziałów odwykowych nocnych,
- 3) lekarzu prowadzącym leczenie — rozumie się przez to lekarza lub lekarza dentyście, który w ramach

swych obowiązków służbowych podejmuje lub prowadzi leczenie pracownika w warunkach ambulatoryjnych lub domowych,

- 4) inspektorze orzecznictwa — rozumie się przez to odpowiednio lekarza pełniącego funkcję inspektora do spraw orzecznictwa lekarskiego lub lekarza pełniącego funkcję wojewódzkiego inspektora do spraw orzecznictwa lekarskiego,
- 5) orzeczeniu lekarskim — rozumie się przez to orzeczenie o czasowej niezdolności do pracy.

§ 3. Czasową niezdolność do pracy z powodu choroby stanowi okres:

- 1) ustalony w odpowiednim orzeczeniu lekarskim, wydanym pracownikowi leczonemu w warunkach ambulatoryjnych lub domowych,
- 2) pobytu pracownika w stacjonarnym zakładzie służby zdrowia, określony w zaświadczeniu, o którym mowa w § 4.

§ 4. Na podstawie orzeczenia lekarskiego właściwy zakład społecznej służby zdrowia wystawia zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy na formularzu według wzoru ustalonego przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Prezesem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 5. 1. Orzeczenie lekarskie jest jednym z elementów postępowania diagnostyczno-leczniczego.

2. Przy wydawaniu orzeczenia lekarskiego należy brać pod uwagę wszystkie okoliczności istotne dla oceny stanu zdrowia pracownika, ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju i warunków pracy.

§ 6. Orzeczenie lekarskie — jeżeli z przepisów rozporządzenia nie wynika inaczej — wydaje się na okres, w którym pracownik ze względu na stan zdrowia powinien powstrzymać się od pracy, jednak nie dłuższy niż do dnia, w którym według oceny lekarza prowadzącego leczenie niezbędne jest ponowne badanie stanu zdrowia pracownika.

§ 7. 1. Orzeczenie lekarskie wydaje się wyłącznie po przeprowadzeniu bezpośredniego badania stanu zdrowia pracownika.

2. W razie potrzeby przeprowadzenia dalszych badań diagnostycznych lub specjalistycznych, orzeczenie lekarskie wydaje się na okres odpowiadający terminom wyznaczonych badań. Pracownika należy poinformować o niezbędności przeprowadzenia dalszych badań i w razie potrzeby wystawić mu odpowiednie skierowanie.

§ 8. 1. Wpis w dokumentacji lekarskiej, związanej z wydanym orzeczeniem lekarskim, powinien zawierać:

- 1) wywiad chorobowy, dane o dotychczasowym leczeniu i o przerwach w pracy spowodowanych chorobą,
- 2) wyniki badania oraz wyniki badań dodatkowych,
- 3) rozpoznanie choroby oraz jej numer statystyczny,
- 4) zastosowane leczenie,
- 5) uzasadnienie i podpis osoby wydającej orzeczenie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do wpisów w dokumentacji lekarskiej w razie odmowy wydania orzeczenia lekarskiego.

§ 9. Orzeczenie lekarskie wydaje:

- 1) lekarz prowadzący leczenie — na okres, w którym pracownikowi przysługuje zasiłek chorobowy lub wynagrodzenie za czas choroby,
- 2) lekarz stacji pogotowia ratunkowego (działu pomocy doraźnej) — na okres do 3 dni, a w razie ogłoszenia na danym terenie epidemii lub klęski żywiołowej — do 6 dni,
- 3) ordynator właściwego oddziału i jego zastępca lub lekarz tego oddziału upoważniony przez ordynatora — na okres po wypisaniu pracownika ze szpitala, z zastrzeżeniem wymagań określonych w § 6,
- 4) felczer — na okres do 7 dni, zgodnie z ustaleniem właściwego terenowego organu administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw zdrowia i opieki społecznej stopnia wojewódzkiego.

§ 10. 1. Orzeczenie lekarskie wydaje się na okres od dnia badania lub od dnia bezpośrednio następującego po dniu badania.

2. Orzeczeniem lekarskim może być objęty dzień poprzedzający badanie, jeżeli jego wyniki wykazują, że pracownik w tym dniu niewątpliwie był niezdolny do pracy, a opóźnione ustalenie stanu zdrowia nastąpiło w okolicznościach niezależnych od pracownika.

3. Orzeczenie lekarskie może być wydane ponadto na okres wcześniejszy od dnia badania przez:

- 1) lekarza psychiatrę — w razie stwierdzenia lub podejrzenia zaburzeń psychicznych ograniczających zdolność pracownika do oceny własnego postępowania,
- 2) lekarza podejmującego leczenie w okresie epidemii lub klęski żywiołowej — na okres nie przekraczający 3 dni,
- 3) inspektora orzecznictwa:
 - a) w razie stwierdzenia bezzasadności odmowy wydania orzeczenia lekarskiego w przypadkach wymienionych w § 19 ust. 3,

b) w razie gdy stan zdrowia pracownika nie budził wątpliwości co do jego niezdolności do pracy, lecz właściwy zakład społecznej służby zdrowia nie wystawił zaświadczenia, o którym mowa w § 4.

§ 11. 1. Jeżeli stan zdrowia pracownika uzasadnia wydanie orzeczenia lekarskiego na okres, który nieprzerwanie, z uwzględnieniem okresów objętych poprzednio wydanymi orzeczeniami, przekroczy 30 dni, lekarz prowadzący leczenie obowiązany jest skierować pracownika na badania konsultacyjne.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy przypadków, w których pracownik jest leczony:

- 1) w stacjonarnym zakładzie społecznej służby zdrowia,
- 2) w wojewódzkiej przychodni (poradni) specjalistycznej, właściwej ze względu na rodzaj schorzenia pracownika,
- 3) przez lekarza posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień doktora habilitowanego nauk medycznych albo zajmującego stanowisko docenta i posiadającego stopień doktora nauk medycznych.

§ 12. Badania konsultacyjne przeprowadzają:

- 1) właściwi ordynatorzy lub zastępcy ordynatorów,
- 2) inni wysoko kwalifikowani specjaliści, jeżeli w miejscowo właściwym stacjonarnym zakładzie społecznej służby zdrowia nie ma odpowiedniego oddziału lub zachodzą inne okoliczności, które mogłyby znacznie utrudnić przeprowadzenie badań konsultacyjnych.

§ 13. 1. Wykaz lekarzy przeprowadzających badania konsultacyjne, z określeniem specjalności i obszaru działania poszczególnych lekarzy, ustala terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej do spraw zdrowia i opieki społecznej stopnia wojewódzkiego po zasięgnięciu opinii właściwego specjalisty wojewódzkiego.

2. Wykaz, o którym mowa w ust. 1, z określeniem dni i godzin przeprowadzania badań konsultacyjnych powinien być przekazany lekarzom prowadzącym leczenie oraz udostępniony w formie ogłoszenia w zakładzie społecznej służby zdrowia, w którym leczony jest pracownik.

§ 14. 1. Na podstawie przeprowadzonych badań, o których mowa w § 12, wydawana jest opinia konsultacyjna, która powinna zawierać w szczególności ocenę rozpoznania i dotychczasowego sposobu leczenia, a także potrzebę orzekania o dalszej niezdolności do pracy.

2. Lekarz wydający opinię konsultacyjną, stosownie do okoliczności, może również:

- 1) wnioskować o potrzebie dodatkowych badań diagnostycznych lub zmiany bądź rozszerzenia dotychczasowego sposobu leczenia,
- 2) wyznaczyć termin następnego badania konsultacyjnego,

3) uznać za celowe dalsze leczenie pracownika w określonej poradni specjalistycznej lub w stacjonarnym zakładzie społecznej służby zdrowia.

3. Opinię konsultacyjną wpisuje się w dokumentacji lekarskiej.

§ 15. 1. Badanie będące podstawą do wydania opinii konsultacyjnej powinno być przeprowadzone w okresie orzeczonej niezdolności do pracy oraz w terminie umożliwiającym wydanie następnego orzeczenia przez lekarza prowadzącego leczenie.

2. Pracownik powinien być poinformowany o potrzebie, terminie i miejscu przeprowadzenia badań konsultacyjnych.

3. Lekarz prowadzący leczenie przesyła dokumentację lekarską pracownika do lekarza wydającego opinię konsultacyjną. Dokumentacja ta wraz z opinią konsultacyjną powinna być zwrócona lekarzowi prowadzącemu leczenie.

§ 16. 1. W razie potrzeby przeprowadzenia badania konsultacyjnego pracownika obłożnie chorego, badanie takie przeprowadza się w domu pracownika, chyba że celowe jest przewiezienie pracownika na badania środkami transportu sanitarnego do właściwego zakładu społecznej służby zdrowia.

2. Przewóz, o którym mowa w ust. 1, organizuje zakład społecznej służby zdrowia, którego pracownikiem jest lekarz prowadzący leczenie.

§ 17. W razie gdy opinia konsultacyjna negatywnie ocenia potrzebę orzeczenia o dalszej niezdolności do pracy, a zdaniem lekarza prowadzącego leczenie podjęcie pracy może być niekorzystne dla zdrowia pracownika, lekarz wydaje orzeczenie o dalszej czasowej niezdolności do pracy, zawiadamiając o tym lekarza, który wydał opinię konsultacyjną, właściwego specjalistę wojewódzkiego oraz inspektora orzecznictwa.

§ 18. Jeżeli pracownik bez uzasadnionej przyczyny nie przeprowadza niezbędnych badań diagnostycznych lub specjalistycznych albo nie zgłasza się na badanie konsultacyjne lub w inny sposób uniemożliwia przeprowadzenie takich badań, a stan jego zdrowia uzasadnia konieczność powstrzymania się od pracy, lekarz prowadzący leczenie wydaje mu orzeczenie lekarskie z równoczesnym dokonaniem w wystawionym zaświadczeniu wpisu, że pracownik nie stosuje się do wskazań lekarskich.

§ 19. 1. Pracownik, który nie godzi się z odmową wydania orzeczenia lekarskiego, może w dniu odmowy lub następnym wystąpić do inspektora orzecznictwa z wnioskiem o przeprowadzenie ponownego badania stanu zdrowia. Wniosek ten pracownik składa za pośrednictwem lekarza prowadzącego leczenie.

2. Badanie, o którym mowa w ust. 1, przeprowadza inspektor orzecznictwa, w razie potrzeby przy udziale odpowiedniego specjalisty, w terminie do 3 dni od daty wniosku.

3. Inspektor orzecznictwa, stosownie do oceny stanu zdrowia pracownika, który wystąpił z wnioskiem określonym w ust. 1 wydaje orzeczenie lekarskie lub odmawia wydania takiego orzeczenia. Orzeczenie lekarskie wydane przez inspektora orzecznictwa obejmuje okres od dnia odmowy wydania orzeczenia przez lekarza prowadzącego leczenie. Stosownie do oceny stanu zdrowia pracownika, inspektor orzecznictwa może wydać orzeczenie lekarskie również na okres do dnia, w którym niezbędne jest przeprowadzenie ponownego badania lekarskiego. O podjętych w tej sprawie ustaleniach inspektor orzecznictwa zawiadamia lekarza prowadzącego leczenie oraz wojewódzkiego inspektora orzecznictwa lekarskiego.

§ 20. 1. Orzeczenia o czasowej niezdolności do pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania przez pracownika opieki nad chorym członkiem rodziny wydają:

1) lekarz prowadzący leczenie dorosłego członka rodziny lub dziecka do lat czternastu,

2) właściwy ordynator oddziału, jego zastępca lub lekarz tego oddziału upoważniony przez ordynatora odniesieniu do:

a) członków rodziny wypisywanych ze stacjonarnego zakładu społecznej służby zdrowia,

b) matek przebywających w stacjonarnym zakładzie społecznej służby zdrowia wyłącznie z powodu karmienia dziecka piersią lub konieczności pełnienia osobistej opieki nad chorym dzieckiem, ze względu na rodzaj leczonego schorzenia.

2. Do orzeczeń określonych w ust. 1 pkt 1, odnoszących się do opieki nad chorym dzieckiem, stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia dotyczące badań konsultacyjnych.

3. Na podstawie wydanego orzeczenia właściwy lekarz wystawia zaświadczenie na formularzu określonym w § 4.

§ 21. 1. Okres czasowej niezdolności do pracy związku z pobytem pracownika w stacjonarnym zakładzie społecznej służby zdrowia liczy się od dnia przyjęcia do zakładu do dnia wypisania z zakładu.

2. O przyjęciu pracownika stacjonarny zakład społecznej służby zdrowia zawiadamia bezzwłocznie jego zakład pracy telefonicznie, pocztą lub w inny sposób, nie podając rozpoznania lekarskiego.

3. Zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy za okres pobytu pracownika w stacjonarnym zakładzie społecznej służby zdrowia wystawia na formularzu określonym w § 4 ordynator, jego zastępca lub lekarz tego oddziału upoważniony przez ordynatora. Zaświadczenie to należy wystawiać co 14 dni w celu umożliwienia wypłaty zasiłku chorobowego lub wynagrodzenia za czas choroby.

§ 22. 1. Kobiecie ciężarnej, występującej o urlop macierzyński przed porodem, lekarz prowadzący leczenie wydaje orzeczenie stwierdzające przewidywaną datę porodu.

2. Zaświadczenie stwierdzające datę odbytego porodu wystawia:

- 1) ordynator oddziału, jego zastępca lub lekarz tego oddziału upoważniony przez ordynatora — w razie odbycia porodu w stacjonarnym zakładzie społecznej służby zdrowia lub
- 2) lekarz (położna) właściwego zakładu społecznej służby zdrowia — w pozostałych przypadkach.

3. Orzeczenie określone w ust. 1 i zaświadczenie określone w ust. 2 wystawia się na formularzu, o którym mowa w § 4.

§ 23. 1. Przed upływem 60 dni poprzedzających zakończenie okresu zasiłkowego lekarz prowadzący leczenie w warunkach ambulatoryjnych, domowych oraz w stacjonarnym zakładzie społecznej służby zdrowia przeprowadza badanie i ocenę, czy stan zdrowia pracownika:

- 1) rokuje odzyskanie zdolności do pracy przed zakończeniem okresu zasiłkowego,
- 2) uzasadnia wystąpienie z wnioskiem o przedłużenie wypłaty zasiłku chorobowego o dalsze 3 miesiące,
- 3) uzasadnia złożenie wniosku o ustalenie prawa do renty inwalidzkiej.

2. Przed upływem 60 dni poprzedzających zakończenie przedłużonego okresu zasiłkowego lekarz, o którym mowa w ust. 1, przeprowadza badanie i ocenia, czy stan zdrowia pracownika uzasadnia odpowiednie zastosowanie przepisu ust. 1 pkt 1 lub pkt 3 albo uzasadnia złożenie wniosku o ustalenie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego.

3. Lekarz prowadzący leczenie powinien poinformować pracownika o terminie badań określonych w ust. 1 i 2 w toku prowadzonego leczenia.

4. Badanie, o którym mowa w ust. 1 i 2, przeprowadza się w domu pracownika, jeśli jest on obłożnie chory.

§ 24. Stosownie do wyników oceny, o której mowa w § 23 ust. 1 i 2, lekarz prowadzący leczenie:

- 1) w razie zasadności wszczęcia postępowania o przedłużenie prawa do zasiłku chorobowego — informuje pracownika o celowości niezwłocznego wystąpienia przez niego z odpowiednim wnioskiem o to przedłużenie, a następnie dokonuje w przedstawionym mu wniosku odpowiedniego wpisu,
- 2) w razie zasadności wszczęcia postępowania o ustalenie prawa do renty inwalidzkiej — wystawia zaświadczenie o stanie zdrowia dla potrzeb komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, informując pracownika o potrzebie niezwłocznego zgłoszenia wniosku o ustalenie prawa do renty,
- 3) w razie zasadności wszczęcia postępowania o ustalenie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego — wystawia zaświadczenie o stanie zdrowia dla potrzeb komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnie-

nia i informuje pracownika o potrzebie niezwłocznego zgłoszenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego.

§ 25. 1. Kontrolę nad orzecznictwem lekarskim i jego dokumentowaniem w zakresie powierzonych im zadań sprawują kierownicy zakładów społecznej służby zdrowia oraz kierownicy przychodni (poradni), a także innych jednostek organizacyjnych wchodzących w skład tych zakładów.

2. Ponadto kontrolę nad orzecznictwem lekarskim i jego dokumentowaniem sprawują:

- 1) inspektorzy orzecznictwa,
- 2) ordynatorzy oddziałów oraz
- 3) specjaliści wojewódzcy.

§ 26. Kontrola nad orzecznictwem lekarskim obejmuje w szczególności:

- 1) w zakresie działania kierowników wymienionych w § 25 ust. 1:
 - a) sprawowanie bieżącego nadzoru nad prawidłowością i zasadnością orzeczeń lekarskich, wydawanych na okres do 30 dni,
 - b) wyjaśnianie przy udziale lekarzy określonych w § 12 spraw, w których wydawane orzeczenia lekarskie budzą wątpliwości zgłoszone przez kierowników zakładów pracy lub przez organy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- 2) w zakresie działania inspektorów orzecznictwa lekarskiego:
 - a) sprawowanie nadzoru nad prawidłowością i zasadnością orzeczeń lekarskich wydawanych na okres do 30 dni,
 - b) sposób wykonywania zadań określonych w pkt 1 oraz w § 17,
- 3) w zakresie działania ordynatorów — ocenę wydawanych orzeczeń lekarskich jako jednego z elementów postępowania diagnostyczno-leczniczego,
- 4) w zakresie działania specjalistów wojewódzkich — ocenę działalności ordynatorów, o której mowa w pkt 3, jak również ocenę prawidłowości postępowania określonego w § 17,
- 5) w zakresie działania wojewódzkiego inspektora orzecznictwa lekarskiego — ocenę prawidłowości postępowania określonego w pkt 2 i 3 oraz § 17.

§ 27. 1. Zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy, wystawione pracownikowi objętemu opieką przychodni przemysłowej służby zdrowia przez inny zakład społecznej służby zdrowia, powinno być zarejestrowane we właściwej przychodni przemysłowej służby zdrowia niezwłocznie po przekazaniu tego zaświadczenia przez zakład pracy.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do zaświadczenia o czasowej niezdolności do pracy, wystawionego przez stacjonarny zakład społecznej służby zdrowia.

§ 28. Właściwość i tryb wydawania decyzji nakazującej wstrzymanie się pracownika od pracy w związku ze zwalczaniem chorób zakaźnych regulują przepisy o zwalczaniu tych chorób.

§ 29. Przepisy rozporządzenia nie dotyczą orzeczeń lekarskich wydawanych w związku z leczeniem uzdrowiskowym, z wyjątkiem leczenia w szpitalach uzdrowiskowych.

§ 30. Przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio do pracowników i członków ich rodzin uprawnionych

do korzystania ze świadczeń zakładów społecznej służby zdrowia, prowadzonych lub nadzorowanych przez Ministrów: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych oraz Transportu, Żeglugi i Łączności.

§ 31. Traci moc rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 29 lutego 1968 r. w sprawie orzekania o czasowej niezdolności do pracy (Dz. U. Nr 7, poz. 42, z 1970 r. Nr 16, poz. 141, z 1971 r. Nr 21, poz. 200, z 1983 r. Nr 15, poz. 77 oraz z 1985 r. Nr 21, poz. 97).

§ 32. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1989 r.

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej: *I. Planeta-Malecka*